Parlament Europejski
2024-2029

TEKSTY PRZYJĘTE

P10_TA(2026)0121

Znaczenie dyplomacji w dziedzinie mórz i oceanów dla konkurencyjności rybołówstwa i akwakultury w UE

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 28 kwietnia 2026 r. w sprawie znaczenia dyplomacji w dziedzinie mórz i oceanów dla konkurencyjności rybołówstwa i akwakultury w UE (2025/2054(INI))

Parlament Europejski,

– uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 2, 3, 5, 43, 349 i 355,

– uwzględniając wspólną politykę rybołówstwa (WPRyb) UE oraz jej wymiar zewnętrzny,

– uwzględniając Porozumienie w sprawie wykonania postanowień Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza z 10 grudnia 1982 r., odnoszących się do ochrony międzystrefowych zasobów rybnych i zasobów rybnych masowo migrujących i zarządzania nimi,

– uwzględniając Porozumienie z 19 czerwca 2023 r. w ramach Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza, dotyczące ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową (porozumienie BBNJ),

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/2077 z dnia 8 października 2025 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1026/2012 w sprawie określonych środków podejmowanych w celu ochrony stad ryb względem państw pozwalających na niezrównoważone połowy[1],

– uwzględniając komunikat Komisji z 5 czerwca 2025 r. pt. „Europejski pakt na rzecz wszechoceanu” (COM(2025)0281) oraz wspólny komunikat Komisji i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa z 24 czerwca 2022 r. pt.

[1] Dz.U. L, 2025/2077, 14.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2077/oj.

„Wyznaczenie kierunku działań na rzecz zrównoważonej niebieskiej planety – wspólny komunikat w sprawie unijnego programu międzynarodowego zarządzania oceanami” (JOIN(2022)0028),

– uwzględniając wspólny komunikat Komisji i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa z 16 października 2025 r. pt. „Pakt na rzecz regionu śródziemnomorskiego. Jedno morze, jeden pakt, jedna przyszłość” (JOIN(2025)0026), w szczególności jego sekcję II.6 pt. „Promowanie zrównoważonej niebieskiej gospodarki”,

– uwzględniając globalne ramy różnorodności biologicznej z Kunmingu/Montrealu,

– uwzględniając umowę w sprawie zapobiegania nieuregulowanym połowom na morzu pełnym w środkowej części Oceanu Arktycznego[2],

– uwzględniając Porozumienie Światowej Organizacji Handlu (WTO) z 17 czerwca 2022 r. w sprawie subsydiów dla rybołówstwa, przyjęte decyzją ministerialną,

– uwzględniając sprawozdania Organizacji ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) pt. „Review of the state of world marine fisheries resources – 2025” [Przegląd stanu światowych morskich zasobów rybnych – 2025 r.] i „The State of World Fisheries and Aquaculture 2024” [Stan rybołówstwa i akwakultury na świecie – 2024 r.],

– uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie zarządzania oceanami, rybołówstwa i niebieskiej gospodarki,

– uwzględniając swoją rezolucję z 17 października 2023 r. w sprawie wpływu chińskiej działalności połowowej na rybołówstwo UE i dalszych działań[3],

– uwzględniając art. 55 Regulaminu,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Rybołówstwa (A10-0043/2026),

A. mając na uwadze, że oceany i morza zajmują 71 % powierzchni Ziemi i ponad 65 % terytorium UE; mając na uwadze, że dzięki regionom najbardziej oddalonym, które zapewniają obecność UE na wszystkich oceanach świata, nadzoruje ona największy na świecie wspólny obszar morski, obejmujący 25 mln km² wyłącznych stref ekonomicznych i linię brzegową o długości ponad 70 000 km; mając na uwadze, że 40 % osób w UE mieszka w odległości do 50 km od morza;

---

2 Dz.U. L 73 z 15.3.2019, s. 3.
3 Dz.U. C, C/2024/2652, 29.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2652/oj.

B. mając na uwadze, że unijna flota rybacka – uosabiająca obecność UE na morzach i licząca około 69 000 statków, z których 75 % wykorzystują rybacy prowadzący łodziowe połowy przybrzeżne – jest jedną z najbardziej zrównoważonych i ściśle regulowanych flot rybackich na świecie; mając na uwadze, że sektor ten boryka się z malejącymi kwotami, wysokimi kosztami operacyjnymi, obciążeniami administracyjnymi i regulacyjnymi, starzeniem się floty rybackiej i rybaków, brakiem zachęt przyciągających nowe pokolenia do sektora oraz nieuczciwą konkurencją ze strony państw nienależących do UE stosujących niższe standardy; mając na uwadze, że uczciwa konkurencja i zrównoważone zarządzanie rybołówstwem są kluczowymi elementami dobrze prosperującego i rentownego sektora, jak wykazano w rocznym sprawozdaniu gospodarczym za 2024 r. dotyczącym unijnej floty rybackiej;

C. mając na uwadze, że z powodu braku równych warunków dla rybaków unijnych i nieunijnych UE straciła w ostatnich latach wiele statków, które zostały tymczasowo przeniesione albo sprzedane do państw nienależących do UE; mając na uwadze, że gdy unijny statek opuszcza łowisko podlegające regionalnej organizacji ds. zarządzania rybołówstwem (RFMO), jego miejsce zajmuje statek z państwa nienależącego do UE, który zazwyczaj działa w oparciu o niższe standardy środowiskowe i społeczne; mając na uwadze, że jednocześnie wzrasta przywóz produktów rybołówstwa z takich państw na rynek UE;

D. mając na uwadze, że unijny sektor rybołówstwa i akwakultury wnosi około 5,5 mld EUR rocznie do gospodarki UE i zapewnia bezpośrednie zatrudnienie około 193 000 rybaków i producentów akwakultury w całej Europie; mając na uwadze, że sektor przetwórstwa i konserwowania ryb w UE ma istotne znaczenie społeczno-gospodarcze i wymaga ochrony oraz wzmocnienia;

E. mając na uwadze, że UE importuje 70 % żywności pochodzenia morskiego, przez co tworzy zależność strategiczną, osłabia samowystarczalność i naraża branżę na nieuczciwe praktyki; mając na uwadze, że sytuacja ta wymaga, by wprowadzić przepisy dotyczące identyfikowalności i przejrzystości, wzmocnić kontrole graniczne, zharmonizować mechanizmy celne oraz automatycznie stosować klauzule ochronne i klauzule wzajemności, dodatkowo względem utworzenia unijnego urzędu kontroli przywozu w celu dopilnowania, aby wszystkie towary importowane spełniały normy równoważne z obowiązującymi w UE;

F. mając na uwadze, że UE jest stroną 18 RFMO i 4 regionalnych konwencji morskich oraz odgrywa wiodącą rolę w negocjacjach wielostronnych dotyczących przepisów o zarządzaniu rybołówstwem i ochronie zasobów morskich; mając na uwadze, że UE uznaje RFMO za zasadnicze elementy międzynarodowego zarządzania oceanami do celów gospodarowania zasobami rybnymi i ich ochrony, a także za

niezbędne instrumenty wspierające międzynarodową dyplomację w dziedzinie mórz i oceanów, wzmacniające współpracę między państwami przybrzeżnymi i rybackimi oraz zapewniające zrównoważone zarządzanie obszarami pełnego morza;

G. mając na uwadze, że UE zawarła 20 umów o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów; mając na uwadze, że wprawdzie siedem z nich pozostaje nieaktywnych, jednak umowy o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów tworzą sieć umów z krajami partnerskimi, a zarazem platformę dalszej współpracy w zakresie globalnego zarządzania rybołówstwem oraz międzynarodowego zarządzania oceanami;

H. mając na uwadze, że zakwaszenie oceanów, odpady morskie, przełowienie, zanieczyszczenie tworzywami sztucznymi, gatunki inwazyjne, degradacja siedlisk i zmiana klimatu przejawiająca się rosnącymi temperaturami mórz i rosnącą częstotliwością morskich fal upałów stwarzają istotne zagrożenie dla bioróżnorodności mórz, podczas gdy nielegalne, nieraportowane i nieuregulowane połowy (połowy NNN) oraz floty cieni zagrażają bioróżnorodności i rybołówstwu w UE i stanowią nieuczciwą konkurencję dla unijnych rybaków;

I. mając na uwadze, że floty cieni oraz nieprzejrzyste struktury własnościowe stanowią szczególne i coraz większe zagrożenie dla bezpieczeństwa morskiego, zdrowia publicznego i bezpieczeństwa na obszarach przybrzeżnych – w tym przez zwiększone ryzyko wycieków ropy naftowej, niekontrolowanych zrzutów, uwalniania niebezpiecznych odpadów oraz innych incydentów, które zagrażają życiu, źródłom utrzymania i ekosystemom przybrzeżnym;

J. mając na uwadze, że swoboda żeglugi i zdolność do prowadzenia działalności na morzu są na świecie coraz częściej ograniczane, a kluczowa infrastruktura morska narażona jest na coraz większe zagrożenia;

K. mając na uwadze, że zagrożenia hybrydowe, cyberataki i niedawne akty sabotażu przekraczają granice, ponieważ obejmują uszkodzenia rurociągów i podwodnych kabli komunikacyjnych, ingerencję w globalny system pozycjonowania (GPS) na Bałtyku i na Morzu Czarnym oraz ataki na szlaki żeglugowe na Morzu Czerwonym; mając na uwadze, że przeciwdziałanie narażeniu infrastruktury morskiej, morskich linii komunikacyjnych i światowego handlu na zagrożenia hybrydowe, cyberataki, piractwo i rosnące napięcia geopolityczne, a tym samym zagrożenia dla bezpieczeństwa morskiego, stało się priorytetem strategicznym z punktu widzenia gospodarki, łączności i suwerenności cyfrowej UE;

L. mając na uwadze, że piąta runda negocjacji w sprawie przyszłego globalnego traktatu dotyczącego tworzyw sztucznych odbyła się w

sierpniu 2025 r., jednak nie osiągnięto co do niego porozumienia;

M. mając na uwadze, że brexit spowodował nowe komplikacje w zarządzaniu rybołówstwem na wodach północno-wschodniego Atlantyku, gdyż negatywnie wpłynął na ustrukturyzowaną i uporządkowaną współpracę w zarządzaniu rybołówstwem i zarządzaniu oceanami, w tym na przydział kontyngentów, dostęp do łowisk i dynamikę handlu;

N. mając na uwadze, że rozporządzenie (UE) 2025/2077 wzmacnia zdolność Unii Europejskiej do przeciwdziałania niezrównoważonym praktykom połowowym stosowanym przez państwa nienależące do UE, gdyż określono w nim jasne kryteria „niepodjęcia współpracy” oparte na prawie międzynarodowym i niezależnych dowodach naukowych, aby chronić wspólne zasoby rybne, wzmocnić współpracę w ramach RFMO i zapewnić równe warunki działania rybakom unijnym stosujących wysokie standardy zrównoważonego rozwoju;

O. mając na uwadze, że w Europejskim pakcie na rzecz wszechoceanu zaproponowano sześć priorytetów kluczowych dla UE, obejmujących wsparcie unijnej dyplomacji w dziedzinie mórz i oceanów, ochronę i przywracanie zdrowia wszechoceanu, poprawę bezpieczeństwa morskiego oraz postęp w badaniach nad oceanami i rozwój wiedzy;

Wzmocnienie dyplomacji w dziedzinie mórz i oceanów

1. podkreśla, że UE powinna nadal odgrywać wiodącą rolę w programie międzynarodowego zarządzania oceanami, gdyż ma wyjątkową pozycję, zważywszy na wielkość jej obszaru morskiego, geostrategiczne położenie regionów najbardziej oddalonych na wszystkich oceanach, historyczne przywództwo, istotność i wagę gospodarczą oraz przywództwo prawne i regulacyjne; przypomina, że UE ma największą wyłączną strefę ekonomiczną na świecie i już jest jednym z liderów w zakresie zrównoważonego zarządzania siedliskami oraz zasobami morskimi, ich ochrony, zabezpieczania i odtwarzania z myślą o przyszłych pokoleniach;

2. zaznacza, że ocean stanowi zasób geopolityczny i gospodarczy o centralnym znaczeniu dla konkurencyjności i dla tożsamości kulturowej Europy oraz że dyplomacja w dziedzinie mórz i oceanów jest częścią międzynarodowego zarządzania oceanami; uważa, że nie powinno to ograniczać się wyłącznie do podejść geopolitycznych lub dotyczących bezpieczeństwa, lecz także powinno uwzględniać ogólne gospodarowanie i zarządzanie oceanami, odzwierciedlające środowiskowy, gospodarczy, kulturowy, społeczny i terytorialny aspekt mórz oraz znaczenie mórz dla społeczności rybackich oraz społeczności regionów przybrzeżnych, wyspiarskich i najbardziej oddalonych;

3. apeluje o włączenie dyplomacji w dziedzinie mórz i oceanów do

głównego nurtu działań zewnętrznych UE, w tym w dziedzinie rozwoju, oraz jej wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, aby bronić porządku morskiego opartego na zasadach w drodze współpracy wielostronnej zgodnie z Konwencją Narodów Zjednoczonych o prawie morza (UNCLOS); zauważa, że ściślejsza współpraca między państwami członkowskimi i agencjami UE – w szczególności Europejską Agencją Bezpieczeństwa Morskiego, Europejską Agencją Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex), Europejską Agencją Kontroli Rybołówstwa, Europejską Agencją Środowiska i Agencją Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego – pomogłaby zapewnić zrównoważoną eksploatację zasobów morskich, promować unijne normy środowiskowe, gospodarcze i społeczne, zwłaszcza w organizacjach międzynarodowych, w tym FAO, Międzynarodowej Organizacji Pracy i WTO, oraz przeciwdziałać połowom NNN poprzez bardziej rygorystyczne kontrole nieuregulowanego przywozu ryb i bardziej rygorystyczne warunki dostępu do wyłącznych stref ekonomicznych;

4. podkreśla znaczenie przeciwdziałania flotom cieni, piractwu, zastraszaniu oraz wrogim lub brutalnym aktom inicjowanym w państwach nienależących do UE ze szkodą dla unijnych rybaków i unijnej infrastruktury morskiej, za pomocą konkretnych środków, takich jak misje morskie, monitorowanie satelitarne z wykorzystaniem systemu Copernicus i drony morskie; apeluje o wzmocnienie unijnych misji wojskowych, niewojskowych i morskich zajmujących się monitorowaniem i zwalczaniem połowów NNN, nielegalnego handlu i flot widm oraz kontrolą bezpieczeństwa statków; przypomina, że nielegalny handel i floty widma zwiększają ryzyko poważnych przypadków zanieczyszczenia oraz zagrażają obszarom przybrzeżnym i ich ludności; proponuje utworzenie unijnego centrum reagowania kryzysowego i środków zaradczych na rzecz wspierania działań ratunkowych i naprawczych po incydentach środowiskowych związanych z tego typu operacjami;

5. z zadowoleniem odnotowuje cel Europejskiego paktu na rzecz wszechoceanu polegający na opracowaniu zintegrowanej strategii łączącej polityki morskie i budującej spójność między sektorami poprzez zintegrowanie między innymi elementów takich jak dyplomacja w dziedzinie mórz i oceanów, niebieska gospodarka, odpowiedzialność środowiskowa, ochrona środowiska, przemysłowa strategia morska, produkcja rybołówstwa i akwakultury, bezpieczeństwo morskie, handel oraz polityka rozwoju; podkreśla, że dzięki połączeniu operacji morskich, nadzoru nad infrastrukturą, środków związanych z ubezpieczeniami i stabilizacją rynkową, wzmocnionej cyberobrony i skutecznego egzekwowania prawa UE może utrzymać bezpieczne i niezawodne szlaki handlowe i łowiska, a tym samym zwiększyć swoją wiarygodność i siłą przywódczą w globalnym porządku opartym na zasadach; apeluje o regularne organizowanie szczytów oceanicznych na szczeblu UE z udziałem wszystkich właściwych ministrów, Parlamentu i Komisji, aby

monitorować wdrażanie Europejskiego paktu na rzecz wszechoceanu oraz rozwijać silne i dynamiczne międzynarodowe zarządzanie oceanami i dyplomację w dziedzinie mórz i oceanów, wnosząc wkład w szerszy program UE na rzecz oceanów oraz globalny porządek oparty na zasadach;

6. z zadowoleniem odnotowuje nowy pakt na rzecz regionu śródziemnomorskiego jako inicjatywę przewodnią mającą na celu wzmocnienie pokoju, stabilności i dobrobytu w tym regionie; zwraca szczególną uwagę na nacisk, jaki kładzie się na promowanie i ulepszanie ram prawnych dotyczących RFMO oraz zwalczanie połowów NNN na Morzu Śródziemnym przez budowanie zdolności, monitorowanie, kontrolę i nadzór; odnotowuje też cel, jakim jest pomoc w mobilizowaniu projektów regionalnych na dużą skalę, które stwarzają możliwości dla obywateli i przedsiębiorstw; podkreśla, że flota rybacka na Morzu Śródziemnym składa się głównie z małych jednostek, które stanowią około 80 % całej floty unijnej w tym regionie, oraz że ta flota, a także floty krajów ościennych już teraz mierzą się z licznymi wyzwaniami obniżającymi atrakcyjność i stabilność społeczno-gospodarczą sektora; uznaje znaczenie wspierania współpracy regionalnej, jeśli chodzi o bezpieczeństwo morskie, ochronę środowiska i zrównoważony rozwój niebieskiej gospodarki; wzywa Komisję, aby w ścisłej współpracy z Unią dla Śródziemnomorza i innymi organami regionalnymi priorytetowo traktowała wdrażanie tego paktu oraz wykorzystała doświadczenia i najlepsze praktyki z poprzednich inicjatyw tego rodzaju, by zapewnić wymierne korzyści społecznościom nadbrzeżnym, ze szczególnym naciskiem na osoby młode, kobiety, małe przedsiębiorstwa, ekosystemy, suwerenność żywnościową i odporność gospodarczą w całym basenie i połączonym regionie czarnomorskim;

7. wzywa Komisję, aby w pełni wykorzystywała skuteczne międzynarodowe zarządzanie oceanami oraz dyplomację w dziedzinie mórz i oceanów jako strategiczne narzędzie umożliwiające postęp w realizacji wspólnych i interesów strategicznych UE poprzez udział w RFMO i za pośrednictwem sieci umów o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów, ze szczególnym naciskiem na zrównoważone zarządzanie, tym samym zapewniając prawdziwie równe warunki działania, zgodność z przepisami i uczciwą konkurencję między rybakami unijnymi a rybakami z państw nienależących do UE, a jednocześnie podkreśla, że UE musi utrzymać flotę rybacką, która będzie mogła czerpać korzyści z nowych uprawnień do połowów w wyniku rozszerzenia umów o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów w celu zabezpieczenia suwerenności żywnościowej UE, przy jednoczesnym wnoszeniu wkładu w lokalną odporność gospodarczą i zrównoważone zarządzanie zasobami;

8. z zadowoleniem odnotowuje zapowiedź nowej generacji umów o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów – zgodnie z

Europejskim paktem na rzecz wszechoceanu – dostosowanych do regionalnych strategii UE na rzecz Afryki i regionu Indo-Pacyfiku; zaznacza, że należy zadbać, aby umowy te były zgodne z opiniami naukowymi i prawami człowieka, przy jednoczesnym dalszym zacieśnianiu współpracy dwustronnej z krajami partnerskimi i wzmacnianiu wspólnych działań na forach międzynarodowych, takich jak RFMO, a także aby wzmacniały one globalne przywództwo UE w promowaniu partnerstw na rzecz zrównoważonego rybołówstwa; podkreśla, że ta nowa generacja umów o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów powinna też stanowić okazję do tego, by udoskonalić zrównoważenie floty, ograniczyć presję na silnie eksploatowane zasoby, zdywersyfikować pochodzenie produktów rybołówstwa oraz ograniczyć zależność UE od produktów rybołówstwa z państw nienależących do UE; wzywa Komisję do przyjęcia strategii komunikacyjnej o globalnym zasięgu, aby potwierdziła swoje ambicje i pozycję lidera;

9. apeluje o zwrócenie uwagi na umowy nieaktywne w celu ich aktywowania przez rozpoczęcie negocjacji albo ich rozwiązania, tak by umożliwić podmiotom unijnym rozważenie innych ustaleń zgodnych z obowiązującymi przepisami UE, takich jak zezwolenia bezpośrednie; podkreśla, że w Porozumieniu WTO w sprawie subsydiów dla rybołówstwa z 2022 r. wyraźnie wyłączono umowy o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów z zakresu jego stosowania;

10. ponadto wzywa Komisję, aby kontynuowała wysiłki – w szczególności wykorzystując RFMO, sieci umów o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów oraz protokoły ustaleń – w celu zwiększenia przejrzystości i rozliczalności wszystkich państw prowadzących połowy, zwłaszcza tych, które nie stosują tych samych co floty unijne wysokich standardów socjalnych oraz dotyczących bezpieczeństwa i zrównoważonego rozwoju, tak aby poparły one standardy chroniące pracowników zgodnie z konwencjami Międzynarodowej Organizacji Pracy, przekazywały szczegółowe informacje o działalności ich floty, rzetelnie raportowały połowy oraz przestrzegały środków ochrony i zarządzania;

11. wzywa UE i jej państwa członkowskie do promowania wdrażania dobrowolnych wytycznych FAO w sprawie zrównoważonego rybołówstwa łodziowego, ochrony praw własności i dostępu rybaków zajmujących się rybołówstwem łodziowym do zasobów oraz zapewnienia ich udziału w podejmowaniu decyzji, które ich dotyczą;

12. wzywa Komisję, aby wspólnie ze śródziemnomorskimi krajami partnerskimi zbadała sposoby wspierania i harmonizacji wspólnego zarządzania zasobami morskimi oraz równych warunków działania pod względem zasad i kontroli, regionalnej stabilności i bezpieczeństwa, aby zabezpieczyć długoterminową przyszłość gospodarczą podmiotów, na przykład przez zacieśnienie współpracy

w ramach RFMO lub zawarcie umowy o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów;

13. zaznacza, że umowy o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów muszą gwarantować równe i niedyskryminujące traktowanie statków unijnych, co obejmuje opłaty za dostęp i warunki dostępu, które są proporcjonalne, przejrzyste i zgodne z zasadą równych warunków działania; zaznacza, że wszystkie statki działające w wyłącznych strefach ekonomicznych krajów partnerskich powinny podlegać tym samym wymogom finansowym i technicznym co statki unijne, na przykład poprzez stosowanie środków lustrzanych; apeluje o wzmocnienie klauzuli o niedyskryminacji w przyszłych protokołach do umów o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów, aby uniemożliwić krajom partnerskim przyznawanie korzystniejszych warunków – finansowych lub technicznych – innym flotom zagranicznym; podkreśla, że należ skutecznie monitorować i egzekwować te klauzule, zważywszy na obecny brak szczegółowych informacji w ocenach Komisji dotyczących ich wdrażania i skuteczności; w związku z tym wzywa Komisję, aby w przyszłych sprawozdaniach z oceny umów o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów systematycznie zamieszczała kompleksowe analizy i dane dotyczące tego aspektu;

14. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby z myślą o lepszym wdrażaniu rozporządzenia w sprawie połowów NNN[4] zajęły się problemem braku przejrzystości w sektorach rybackich w państwach nienależących do UE, którego przyczyną jest na przykład korzystanie z tanich bander, częste zmiany bandery, złożone struktury korporacyjne i brak informacji publicznych o beneficjentach rzeczywistych; ponadto podkreśla, że ważne jest, aby zapobiegać zastępowaniu floty unijnej przez mniej zrównoważone floty spoza UE;

15. uważa, że istotne jest, by w negocjacjach priorytetowo traktować obecność UE oraz dostęp statków pływających pod banderą UE do łowisk; uważa, że gdy statki pływają pod banderami państw członkowskich UE, jest to korzystniejsze z punktu widzenia zaopatrzenia w żywność oraz jej kontroli i zrównoważonego charakteru, a także przyczynia się do strategicznej autonomii UE w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego;

16. uznaje strategiczne znaczenie wspólnych przedsięwzięć rybackich jako wartościowego modelu współpracy pomiędzy UE a państwami spoza UE; podkreśla, że programy te generują wartość gospodarczą i

---

4 Rozporządzenie Rady (WE) nr 1005/2008 z dnia 29 września 2008 r. ustanawiające wspólnotowy system zapobiegania nielegalnym, nieraportowanym i nieuregulowanym połowom oraz ich powstrzymywania i eliminowania, zmieniające rozporządzenia (EWG) nr 2847/93, (WE) nr 1936/2001 i (WE) nr 601/2004 oraz uchylające rozporządzenia (WE) nr 1093/94 i (WE) nr 1447/1999 (Dz.U. L 286 z 29.10.2008, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1005/oj).

społeczną zarówno w UE, jak i w państwach nienależących do UE, a jednocześnie zapewniają konsumentom w UE dostawy wysokiej jakości i pozyskiwanego w sposób zrównoważony białka morskiego, pomagają promować odpowiedzialne rybołówstwo, sprawiedliwe zatrudnienie i zrównoważony wzrost gospodarczy oraz bezpośrednio przyczyniają się do realizacji niektórych celów zrównoważonego rozwoju, a także celów UE w zakresie zarządzania oceanami;

17. z aprobatą odnotowuje wspólny komunikat Komisji i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa z 24 czerwca 2022 r. w sprawie unijnego programu międzynarodowego zarządzania oceanami oraz niedawne przyjęcie przez Komisję Europejskiego paktu na rzecz wszechoceanu, którego wdrożenie należy wesprzeć niezbędnymi środkami finansowymi, w tym kwotą 1 mld EUR zadeklarowaną na trzeciej Konferencji Oceanicznej ONZ na dobrowolne zobowiązania do ochrony bioróżnorodności morskiej i do wzmocnienia rozwoju zrównoważonej niebieskiej gospodarki; z zadowoleniem odnotowuje, że Europejski pakt na rzecz wszechoceanu włączono do Kompasu konkurencyjności jako strategiczny element długoterminowego wzrostu UE, a jednocześnie ubolewa nad ryzykiem konkurencji między sektorami morskimi o dostęp do tych funduszy;

18. wzywa UE, aby wspierała odpowiednie zainteresowane strony w tworzeniu europejskiego morskiego sojuszu przemysłowego, który łączyłby rybołówstwo, akwakulturę, przemysł stoczniowy, transport wodny, inwestycje strategiczne i technologię, przy uznaniu współzależności wszystkich sektorów morskich pod względem konkurencyjności, zatrudnienia, transformacji energetycznej i cyfrowej oraz zrównoważonego wykorzystania zasobów morskich i innych zasobów wodnych;

19. wzywa Europejską Służbę Działań Zewnętrznych (ESDZ), aby znacznie zwiększyła inwestycje w szkolenie unijnych dyplomatów w kwestiach związanych z oceanami, ze szczególnym naciskiem na pogłębianie wiedzy specjalistycznej w zakresie zarządzania obszarami morskimi i oceanicznymi w delegaturach i misjach UE w państwach nienależących do UE, zwłaszcza w państwach nadbrzeżnych; zaznacza, że powinna ona lepiej zrozumieć unijne inwestycje, operacji i wyzwania związane z niebieską gospodarką w obszarach swojej kompetencji, a także zgodnie ze strategią Global Gateway; wzywa ESDZ do zaangażowania się w promowanie strategicznego znaczenia Europejskiego paktu na rzecz wszechoceanu, przy wsparciu lub wskazówkach ze strony właściwych dyrekcji generalnych Komisji, w tym Dyrekcji Generalnej ds. Gospodarki Morskiej i Rybołówstwa (DG MARE);

Konkurencyjność rybołówstwa i akwakultury

20. wzywa Komisję, aby w ramach bieżącej oceny WPRyb przedstawiła

rozwiązania mające na celu zmniejszenie obciążeń administracyjnych i uproszczenie procedur administracyjnych w drodze wniosku zbiorczego oraz przyspieszenie procedur dotyczących projektów zwiększających bezpieczeństwo żywnościowe i suwerenność żywnościową; uważa, że dzięki wzorcowemu rentownemu sektorowi wzmocnione zostaną wspólne normy zrównoważonego rozwoju, co doprowadzi do rozwoju tych norm na całym świecie;

21. podkreśla, że działania takie jak uproszczenie dostępu do obszarów lądowych i przybrzeżnych, prowadzone w ścisłej współpracy z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym oraz władzami regionalnymi i lokalnymi, stanowią zasadniczy krok w kierunku utrzymania zrównoważonego, odpornego i konkurencyjnego sektora akwakultury; podkreśla, że zmieniona WPRyb lub nowa wspólna polityka akwakultury powinny przyczynić się do zwiększenia bezpieczeństwa żywnościowego i suwerenności żywnościowej przez zapewnienie konsumentom w UE stabilnych dostaw żywności pochodzenia morskiego;

22. zaznacza, że rybołówstwo i akwakultura to zasoby strategiczne z punktu widzenia bezpieczeństwa żywnościowego, suwerenności żywnościowej i rozwoju wiejskich obszarów przybrzeżnych; apeluje do Komisji o pełne włączenie rybołówstwa i produkcji żywności pochodzenia wodnego do szerszych strategii UE dotyczących bezpieczeństwa żywnościowego, żywienia i zrównoważonego rozwoju; nalega, aby trzy filary zrównoważonego rozwoju WPRyb były rozwijane w równym stopniu, a żaden z nich nie powinien osłabiać zdolności pozostałych do trwałego funkcjonowania; wzywa UE i państwa członkowskie, aby zacieśniły współpracę między rybakami a innymi zainteresowanymi stronami z sektora morskiego w ramach zrównoważonej niebieskiej gospodarki w obszarach takich jak planowanie przestrzenne obszarów morskich, wdrażanie energii ze źródeł odnawialnych, organizacja łańcucha dostaw żywności pochodzenia morskiego, gospodarka o obiegu zamkniętym i dywersyfikacja, przy uznaniu szerszej tożsamości i roli rybaków, będących strażnikami środowiska morskiego i siłą napędową rozwoju lokalnego w społecznościach nadbrzeżnych;

23. apeluje do Komisji o dokładną ocenę strukturalnych i środowiskowych czynników i tendencji wpływających na długoterminową zrównoważoność, konkurencyjność, zależność i rentowność rybołówstwa, akwakultury oraz podmiotów zajmujących się pierwszą sprzedażą i przetwórstwem, zwłaszcza w regionach wyspiarskich i najbardziej oddalonych; sugeruje opracowanie środków mających na celu zaradzenie tym czynnikom i tendencjom poprzez konkretne i natychmiastowe działania zapobiegające stopniowemu zanikaniu działalności połowowej w UE;

24. zwraca uwagę, że należy zadbać o atrakcyjność i konkurencyjność unijnego sektora rybołówstwa i akwakultury w porównaniu z

globalnymi konkurentami; wzywa Komisję do dopilnowania, aby wszystkie państwa członkowskie i zainteresowane strony zobowiązały się do szybkiego wdrożenia systemu informatycznego CATCH w odniesieniu do wszystkich produktów rybołówstwa i akwakultury przywożonych do UE, a także do propagowania dobrowolnego stosowania tego systemu przez państwa nienależące do UE;

25. apeluje o ukierunkowane środki zapewniające wymianę pokoleń i podnoszące atrakcyjność zawodów związanych z rybołówstwem, również dla kobiet, poprzez zrównoważone zarządzanie zasobami rybnymi i ich odbudowę, inwestowanie w nowoczesne, bezpieczne i scyfryzowane floty rybackie bez zwiększania ich zdolności połowowej, programy szkoleniowe, bezpieczeństwo na morzu, rozwój szkoleń zawodowych, szczególnie w zakresie konserwacji dronów morskich i zdalnie sterowanych robotów, zapobieganie chorobom zawodowym i pozazawodowym, inicjatywy na rzecz zapobiegania ryzyku oraz poprawę warunków pracy;

26. przypomina, że regiony wyspiarskie i najbardziej oddalone posiadają stałe ograniczenia naturalne i geograficzne, które wpływają na konkurencyjność ich flot rybackich oraz gospodarek wyspiarskich; apeluje o zwrócenie szczególnej uwagi na inwestycje i środki, finansowanie i wsparcie mające na celu na przykład dekarbonizację, odnowę i modernizację flot rybackich i doskonalenie infrastruktury, szczególnie w regionach najbardziej oddalonych, aby podnieść atrakcyjność sektora rybołówstwa oraz zabezpieczyć wymianę pokoleniową w tym sektorze i jego przyszłość w tych regionach, a także wnieść wkład w zrównoważony rozwój lokalny; zwraca się do Komisji, aby zwróciła szczególną uwagę na zaangażowanie regionów najbardziej oddalonych w partnerstwa UE w dziedzinie rybołówstwa z państwami trzecimi, zwłaszcza z krajami lub regionami sąsiadującymi, na przykład w formie infrastruktury, floty lub wsparcia sektorowego, aby uniknąć wszelkich sytuacji nieuczciwej konkurencji między rybakami w regionach najbardziej oddalonych a rybakami w sąsiadujących państwach nienależących do UE, którzy dysponują zmodernizowanymi statkami;

27. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby promowały świadomość konsumencką i zachęcały do przejrzystości i identyfikowalności, przez dopilnowanie, aby udostępniane były, również cyfrowo, szczegółowe informacje na temat pochodzenia, jakości i zrównoważonego charakteru ogółu żywności pochodzenia morskiego; zaznacza, że należy zadbać, aby żywność pochodzenia morskiego i produkty morskie pochodzące z UE oraz przywożone do UE spełniały podobne normy środowiskowe, społeczne oraz dotyczące identyfikowalności, zrównoważonego rozwoju i dobrostanu zwierząt, egzekwowane za pomocą skutecznego monitorowania i sankcji, zgodnie z zasadami WTO i przyszłymi klauzulami lustrzanymi;

28. apeluje o działania w zakresie dekarbonizacji oraz odnowy i

modernizacji floty, ze zwróceniem szczególnej uwagi na sytuację i potrzeby floty rybackiej w regionach najbardziej oddalonych i na wyspach; zwraca uwagę, że według niedawnego badania[5] przyszłe instrumenty wsparcia dla sektora rybołówstwa powinny uwzględniać mniej restrykcyjne warunki udzielania pomocy na pierwsze nabycie statku rybackiego, na modernizację lub wymianę silnika oraz na ulepszenia statków wymagające dodatkowej pojemności brutto, przy jednoczesnym wprowadzeniu ograniczeń mających na celu unikanie nadmiernych zdolności połowowych lub nadmiernych połowów w odniesieniu do poszczególnych segmentów lub całej krajowej floty; w związku z tym wzywa Komisję, aby zajęła się tą kwestią przy ocenie i upraszczaniu zbędnych barier regulacyjnych w WPRyb oraz Europejskim Funduszu Morskim, Rybackim i Akwakultury (EFMRA);

Przywództwo w dziedzinie środowiska i nauki

29. z zadowoleniem odnotowuje, że UE przewodzi międzynarodowemu zarządzaniu oceanami, szczególnie dzięki swej roli w tworzeniu koalicji o wysokim poziomie ambicji na rzecz bioróżnorodności poza jurysdykcją krajową z udziałem 47 krajów; z zadowoleniem odnotowuje wejście w życie porozumienia BBNJ w ramach UNCLOS w celu zapewnienia skutecznej ochrony i zrównoważonego wykorzystywania bioróżnorodności morskiej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową, aby z kolei zapewnić skuteczną ochronę obszarów morza pełnego i zrównoważone zarządzanie nimi; apeluje, aby nowe ramy funkcjonowały w sposób skoordynowany i komplementarny względem istniejących organów międzynarodowych – w tym RFMO, FAO i Międzynarodowej Organizacji Morskiej – oraz WPRyb; zaznacza, że należy wdrożyć porozumienie i dokonać transpozycji dyrektywy z poszanowaniem kompetencji tych organów, dorobku prawnego UE oraz kompetencji państw członkowskich;

30. z zadowoleniem przyjmuje potwierdzenie, że nieprzyjęcie, niewdrożenie lub niewykonanie środków zarządzania rybołówstwem – czy to w RFMO, czy też umów dwustronnych i wielostronnych – stanowi obecnie brak współpracy w rozumieniu prawa UE; w związku z tym zwraca się do Komisji, aby we współpracy z państwami członkowskimi wykorzystała wszystkie dostępne instrumenty w celu zapewnienia współpracy państw nienależących do UE, w tym

---

5 Parlament Europejski, Dyrekcja Generalna ds. Polityki Wewnętrznej, Departament Tematyczny ds. Polityki Strukturalnej i Polityki Spójności, „The future of the EU fishing fleet – First assessment of Member States' EMFAF programmes for 2021-27" [Przyszłość floty rybackiej UE – Pierwsza ocena programów państw członkowskich w ramach EFMRA na lata 2021–2027], listopad 2024 r.

rozporządzenie (UE) nr 1026/2012[6], ustanawiające ramy określania i przyjmowania środków dla państw nienależących do UE, które nie współpracują i które pozwalają na niezrównoważone połowy zasobów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania Unii;

31. uznaje, że zasada ostrożności przewidziana w międzynarodowym moratorium na górnictwo głębokomorskie ma istotne znaczenie jako kwestia globalnej odpowiedzialności za środowisko o potencjalnym wpływie na zarządzanie oceanami i rybołówstwo; w związku z tym zwraca uwagę na znaczenie stosowania zasady ostrożności do projektów górnictwa głębokomorskiego, dopóki ich wpływ na środowisko morskie i bioróżnorodność morską nie zostanie wystarczająco zbadany i przeanalizowany; nalega, aby UE nadal aktywnie uczestniczyła w globalnych wysiłkach na rzecz badań i eksploracji morza głębokiego, ustanawiając jednocześnie najwyższe standardy zrównoważonego zarządzania zasobami; z zadowoleniem zauważa, że Komisja postuluje przerwę ostrożnościową w górnictwie głębokomorskim; w związku z tym wzywa państwa członkowskie, aby wspierały to podejście, w tym za pośrednictwem Międzynarodowej Organizacji Dna Morskiego, do czasu udostępnienia kompleksowych badań naukowych i wiedzy na temat wpływu górnictwa głębokomorskiego oraz do czasu wykazania, że taką działalnością można zarządzać bez szkody dla bioróżnorodności i ekosystemów;

32. apeluje o poparcie międzynarodowego moratorium na górnictwo głębokomorskie oraz przypomina UE i jej państwom członkowskim, jako członkom Międzynarodowej Organizacji Dna Morskiego i zgodnie z UNCLOS, o ich prawnym obowiązku reagowania za pomocą odpowiednich środków na wszelkie próby obejścia Międzynarodowej Organizacji Dna Morskiego jako właściwego międzynarodowego organu regulującego górnictwo głębokomorskie poza jurysdykcjami krajowymi, ponieważ takie próby mogą mieć wpływ na międzynarodowe zarządzanie oceanami;

33. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby forsowały przestrzeganie przez wszystkie kraje i regiony międzynarodowego moratorium na połowy wielorybów i dużych waleni wprowadzonego przez Międzynarodową Komisję Wielorybniczą i organy międzynarodowe oraz aby istniejące wyjątki nie były nadużywane do celów handlowych;

34. zwraca uwagę, że wyznaczenie jakichkolwiek chronionych obszarów morskich musi być poprzedzone pełnymi ocenami skutków i skutecznymi konsultacjami z zainteresowanymi stronami, musi mieć jasne cele, muszą towarzyszyć mu skuteczne środki monitorowania,

---

6 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1026/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie określonych środków podejmowanych w celu ochrony stad ryb względem państw pozwalających na niezrównoważone połowy (Dz.U. L 316 z 14.11.2012, s. 34, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1026/oj).

kontroli i nadzoru, a także musi opierać się na najlepszej dostępnej wiedzy i opinii naukowej; podkreśla, że należy uwzględnić trzy filary zrównoważonego rozwoju, które muszą iść w parze ze strategiczną autonomią UE oraz znaczeniem rybaków i społeczności nadbrzeżnych dla spójności UE;

35. przypomina, że należy zwrócić szczególną uwagę na region arktyczny, zgodnie ze strategią wobec Arktyki z 2021 r., i wyraża poparcie w szczególności dla wysiłków podejmowanych na rzecz ustanowienia dwóch nowych chronionych obszarów morskich we wschodniej Antarktyce i na Morzu Weddella na Oceanie Południowym; odnotowuje oceny skutków i sprzeciw wobec propozycji dotyczących chronionych obszarów morskich wyrażony przez niektóre strony ma forum Komisji ds. Zachowania Żywych Zasobów Morskich Antarktyki; apeluje o aktywne rzecznictwo na rzecz tych morskich obszarów chronionych w ramach niezbędnej reakcji na rosnące i potencjalnie niezrównoważone ambicje innych podmiotów globalnych w tych regionach, a także o zintensyfikowanie wysiłków dwustronnych i wielostronnych w celu zagwarantowania poparcia dla utworzenia nowych chronionych obszarów morskich;

36. wyraża zaniepokojenie wzrostem i koncentracją połowów kryla na Oceanie Południowym przez niektóre państwa spoza UE w ostatnim dziesięcioleciu i związanymi z tym zagrożeniami dla ekosystemów Antarktyki;

37. wzywa Komisję do poparcia pięcioletniego moratorium na połowy kryla antarktycznego na Oceanie Południowym;

38. podkreśla, że dowody naukowe muszą pozostać podstawą podejmowania decyzji w zakresie międzynarodowego zarządzania oceanami, służąc jako wspólna waluta w negocjacjach wielostronnych i wspierając zrównoważone zarządzanie rybołówstwem i akwakulturą; ponadto podkreśla, że należy zapewnić inwestycje i wsparcie na rzecz instytucji naukowych dostarczających dowodów uzasadniających takie decyzje;

39. przypomina o znaczeniu globalnego przywództwa UE we wdrażaniu globalnych ram różnorodności biologicznej z Kunmingu/Montrealu, w których uznano znaczenie innych skutecznych obszarowych środków ochrony jako uzupełniającego podejścia do ochrony obszarów morskich; zwraca uwagę, że uwzględnienie innych skutecznych obszarowych środków ochrony jest istotne dla osiągnięcia celu ochrony 30 % oceanów w skali światowej do 2030 r., pod warunkiem że środki te spełniają kryteria określone w tych ramach;

40. popiera zobowiązanie zawarte w Europejskim pakcie na rzecz wszechoceanu dotyczące ustanowienia ogólnoeuropejskiej inicjatywy w zakresie obserwacji oceanów, stanowiącej podstawę lepszego zrozumienia ekosystemów morskich i zarządzania nimi; popiera

utworzenie europejskiego obserwatorium głębinowego na Atlantyku, przy jednoczesnym promowaniu utworzenia globalnej sieci obserwatoriów dzielących się danymi i zachęcających naukowców do mobilności; apeluje o zacieśnienie współpracy badawczo-innowacyjnej w UE, tak by poprawić współpracę i mobilność naukową w odniesieniu do mórz i wzmocnić wiodącą rolę UE w dziedzinie nauki o morzu; wzywa UE, aby – w obliczu odnotowanego spadku zaangażowania niektórych światowych partnerów w redukcję emisji gazów cieplarnianych – wzmocniła swoje działania i zaangażowanie na rzecz współpracy naukowej w zakresie ochrony ekosystemów morskich i przybrzeżnych; podkreśla, że należy zapewnić odpowiednie wsparcie finansowe;

41. wzywa Komisję do ustanowienia, w ramach Europejskiego paktu na rzecz wszechoceanu, specjalnej inicjatywy „Czysty Bałtyk” dotyczącej wyjątkowych wyzwań w zakresie środowiska i bezpieczeństwa Morza Bałtyckiego; podkreśla, że ten basen morski pozostaje poważnie dotknięty eutrofizacją, zanieczyszczeniem i niebezpiecznymi pozostałościami z czasów wojny, wśród których są amunicja, substancje chemiczne i inne czynniki zanieczyszczające zalegające na dnie morskim;

Polityka handlowa i globalne zarządzanie oceanami

42. zwraca uwagę na odpowiedzialność UE za utrzymanie wiodącej pozycji na forach międzynarodowych przez dążenie do multilateralizmu, angażowanie się we współpracę z wszystkimi odpowiednimi partnerami w dziedzinie zrównoważonego rybołówstwa i zarządzania oceanami, w tym ze Stanami Zjednoczonymi i Chinami, oraz ustanawianie globalnych norm odnoszących się do zrównoważonego wykorzystywania mórz i do uczciwej konkurencji; podkreśla ponadto ważną rolę komitetów doradczych, takich jak Komitet Doradczy ds. Floty Dalekomorskiej, które doradzają Komisji przy formułowaniu i wdrażaniu polityki; wskazuje na znaczenie należytego uwzględniania ich opinii w procesie decyzyjnym;

43. z zadowoleniem odnotowuje wejście w życie Porozumienia WTO w sprawie subsydiów dla rybołówstwa; podkreśla, że porozumienie to stanowi kamień milowy na drodze do eliminacji subsydiów szkodliwych dla rybołówstwa, które są czynnikiem przełowienia i nadmiernej zdolności połowowej, i sprzyja tym samym równym warunkom działania i zrównoważonemu zarządzaniu zasobami morskimi na całym świecie; zachęca Komisję, aby wykorzystała ten sukces poprzez dyplomację w dziedzinie mórz i oceanów, angażując się aktywnie we współpracę z państwami nienależącymi do UE, w szczególności z głównymi krajami prowadzącymi działalność połowową, aby wspierać ratyfikację i skuteczne wdrożenie tego porozumienia oraz bieżące negocjacje w celu uzgodnienia kolejnych kroków, a także poczynić postępy w realizacji globalnych zobowiązań

na rzecz zrównoważonego, przejrzystego i sprawiedliwego zarządzania rybołówstwem;

44. zaznacza, że dobrze zarządzane RFMO, umożliwiające skuteczne negocjacje wielostronne skutkujące silnymi wspólnymi zasadami i ich właściwym przestrzeganiem, mają centralne znaczenie dla osiągnięcia konkurencyjności w rybołówstwie i akwakulturze, co uwypukla znaczenie inwestycji w rozwój potencjału tych RFMO, a także potencjału w zakresie współpracy z agencjami ONZ i wzmocnienia unijnej dyplomacji na tych forach; zaznacza, że organy ds. zgodności z zasadami RFMO są nadal niedostatecznie wykorzystywane przez UE, w związku z czym wzywa Komisję, aby zgłaszała i rozpatrywała przypadki nieprzestrzegania tych zasad przez państwa nienależące do UE w odpowiednich komitetach ds. zgodności z zasadami RFMO;

45. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby wzmocniły kontrole celnych poprzez zwiększenie uprawnień, w pełni wykorzystując nową agencję celną UE w celu ochrony rybaków przed handlarzami narkotykami i przemytnikami migrantów oraz innymi nielegalnymi działaniami, które zagrażają bezpieczeństwu rybaków i stabilności regionalnej; przypomina, że identyfikowalność produktów żywnościowych pochodzenia morskiego, faktyczna zgodność z normami zrównoważonego rozwoju oraz wzajemność z państwami nienależącymi do UE w odniesieniu do produktów rybołówstwa i akwakultury chronią rybaków przed nielegalnymi działaniami i podtrzymują zaufanie konsumentów; podkreśla, że sieci przestępcze wykorzystujące sektor rybołówstwa do swoich operacji osłabiają zrównoważone zarządzanie oceanami, zakłócają funkcjonowanie lokalnych gospodarek i zagrażają źródłom utrzymania w regionach przybrzeżnych; podkreśla, że skuteczne zwalczanie przestępczości zorganizowanej w rybołówstwie przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa i odporności gospodarki morskiej;

46. z zadowoleniem odnotowuje długoterminowe ustalenia między UE a Zjednoczonym Królestwem zapewniające pełny wzajemny dostęp do wód połowowych do 30 czerwca 2038 r.; zwraca się do Komisji, aby zachowywała czujność przy monitorowaniu działań podejmowanych przez Zjednoczone Królestwo, tak by chronić interesy UE oraz jej podmiotów gospodarczych i obywateli, aby nadal stanowczo sprzeciwiała się wszelkim jednostronny decyzjom, które *de facto* ograniczyłyby dostęp rybaków unijnych do wód Zjednoczonego Królestwa, takich jak decyzje związane z wdrożeniem lub planowanym wyznaczeniem chronionych obszarów morskich i zakazem połowów dobijaków, a także aby wykorzystywała mechanizmy umowy o handlu i współpracy w celu zaradzenia wszelkiej wynikającej z tego utracie praw połowowych; wzywa Komisję, aby zadbała też o długoterminowe i stabilne porozumienia w sprawie rybołówstwa między UE a Zjednoczonym Królestwem na okres po 2038 r.;

47. wzywa UE do zacieśnienia współpracy z Norwegią za pośrednictwem okrągłego stołu na wysokim szczeblu na rzecz dialogu na temat rybołówstwa i oceanów, tak by rozstrzygnąć zaległe problemy, takie jak dług Norwegii wobec UE z 2021 r. związany z połowami dorsza, oraz zapewnić sprawiedliwe i równe warunki działania rybakom unijnym i norweskim; zwraca się do Komisji o dołożenie wszelkich starań w celu osiągnięcia porozumienia z państwami nadbrzeżnymi w sprawie stad wspólnie eksploatowanych, aby zapobiec przełowieniu tych stad i zagwarantować unijnym rybakom sprawiedliwe i zrównoważone możliwości połowowe; wzywa Komisję do wykorzystania wszystkich możliwości przewidzianych w rozporządzeniu nr 1026/2012 w odniesieniu do krajów zezwalających na niezrównoważone połowy, w tym do stosowania sankcji;

48. podkreśla, że UE powinna wykorzystywać swoją siłę rynkową jako strategiczne narzędzie do obrony swoich interesów i propagowania zrównoważonego rozwoju; podkreśla, że dostęp do rynku UE musi być uzależniony od zgodności z normami unijnymi, gwarantującymi, że żywność pochodzenia morskiego importowana do UE nie pochodzi z nielegalnych lub niezrównoważonych źródeł ani z działalności związanej z naruszeniami praw człowieka;

49. podkreśla długotrwałe stosunki UE z Grenlandią w kwestiach związanych z rybołówstwem i zwraca uwagę na znaczenie zacieśnienia tych stosunków dla unijnych rybaków oraz z punktu widzenia wspólnych działań mających na celu zapewnienie zrównoważonego zarządzania zasobami rybnymi w północnym Atlantyku;

50. wzywa Komisję, aby zapewniła właściwe i pełne wdrożenie przepisów unijnych odnoszących się do państw nienależących do UE, które zezwalają na niezrównoważone połowy, zwiększyła jasność prawa w odniesieniu do niezrównoważonych praktyk połowowych oraz uruchomiła unijne środki egzekucyjne, w tym ograniczenia handlowe takie jak zakazy przywozu, w celu podniesienia zdolności UE do przeciwdziałania niezrównoważonym praktykom, szczególnie oddziałującym na małe gatunki pelagiczne, takie jak makrela, oraz w celu zapewnienia spójności między polityką handlową a celami dyplomacji w dziedzinie mórz i oceanów; podkreśla, że wiele z tych praktyk jest już dobrze zidentyfikowanych, ale nie są one w wystarczającym stopniu objęte obecnymi środkami egzekucyjnymi;

51. apeluje do Komisji o wzmocnienia mechanizmów monitorowania, kontroli i egzekwowania w odniesieniu do rosyjskiej działalności połowowej i przepływów handlowych żywności pochodzenia morskiego, w tym przeładunków i powrotnego wywozu za pośrednictwem państw nienależących do UE; apeluje o dalsze ograniczenia przywozu produktów rybołówstwa z Rosji; apeluje o wprowadzenie rygorystycznych wymogów dotyczących identyfikowalności i skoordynowanych inspekcji, a także o

zapobieżenie wprowadzaniu na rynek UE ryb złowionych lub przetworzonych przez podmioty rosyjskie;

52. podkreśla znaczenie zapewnienia spójności między normami nakładanymi na producentów unijnych a normami stosowanymi w odniesieniu do produktów przywożonych, szczególnie w ramach obecnych lub przyszłych umów handlowych między UE a jej partnerami handlowymi, na przykład poprzez wprowadzenie środków lustrzanych; wzywa ponadto Komisję, aby w dalszym ciągu oceniała znaczenie autonomicznych kontyngentów taryfowych w świetle ich wpływu na unijny sektor rybołówstwa, a w razie potrzeby je dostosowała; ponownie apeluje o traktowanie konserw rybnych i żywności pochodzenia morskiego jako produktów wrażliwych w negocjacjach handlowych; wzywa władze unijne, aby w każdym przypadku zachowały najwyższą ostrożność i maksymalnie zwiększyły kontrole w celu zagwarantowania, by wszelki wywóz objęty autonomicznymi kontyngentami taryfowymi nie obejmował produktów pochodzących z połowów NNN;

53. wzywa Komisję do zapewnienia, aby cele WPRyb stanowiły w pełni integralną część stanowiska UE na wszystkich forach międzynarodowych, takich jak Konwencja o różnorodności biologicznej czy Konwencja o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem, gdzie przedmiotem dyskusji są morskie zasoby biologiczne, w tym zasoby rybne;

Środki budżetowe i instytucjonalne

54. stanowczo podkreśla, że potrzebne jest znaczące finansowanie na rzecz zarządzania oraz dyplomacji w dziedzinie mórz i oceanów, zwłaszcza aby utrzymać strategiczny sektor rybołówstwa, tak by zagwarantować, że UE będzie w stanie wywiązać się ze swoich globalnych zobowiązań, wzmocnić swoją strategiczną rolę i wspierać przyszłą odporność społeczności nadbrzeżnych; z zaniepokojeniem zauważa, że we wnioskach dotyczących kolejnych wieloletnich ram finansowych wyodrębniono jedynie 2 mld EUR na rybołówstwo i akwakulturę na lata 2028–2034, co stanowi zaledwie jedną trzecią poprzedniego gwarantowanego poziomu finansowania;

55. wzywa Komisję, aby w wieloletnich ramach finansowych na okres po 2028 r. zagwarantowała odpowiedni poziom finansowania wydatków związanych z rybołówstwem, takich jak cele obecnie objęte EFMRA; wskazuje, że istotne jest, aby fundusze UE pozostały silnym narzędziem wspierającym wymianę pokoleń, równość płci, bezpieczeństwo żywnościowe, modernizację floty i zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy;

56. podkreśla kluczową rolę rybołówstwa łodziowego w utrzymaniu lokalnych gospodarek i społeczności na całym świecie; zaznacza, że

aby UE mogła zwiększyć swoją autonomię strategiczną i żywnościową, kluczowe znaczenie ma odbudowa zasobów unijnych, a w celu stworzenia warunków dla długoterminowej odporności i konkurencyjności UE konieczne jest odpowiednie wsparcie unijnego sektora rybołówstwa łodziowego zarówno na szczeblu unijnym, jak i krajowym;

57. zauważa, że wszelka dyplomacja wiąże się z kosztowną zdolnością projekcji, a zatem właściwe byłoby ustanowienie specjalnego instrumentu finansowego na rzecz rybołówstwa w regionach wyspiarskich i najbardziej oddalonych, na przykład przez przywrócenie programu szczególnych opcji na rzecz regionów oddalonych i wyspiarskich (programu POSEI dla rybołówstwa), który został włączony do EFMRA, aby wspierać sektor w przezwyciężaniu ograniczeń geograficznych i strukturalnych oraz zapewnić długoterminową rentowność lokalnych społeczności rybackich; zwraca uwagę, że istotne jest zapewnienie wykorzystywania obecnych narzędzi, takich jak usługa programu Copernicus w zakresie monitorowania środowiska morskiego, oraz nowych zdolności lub technologii, takich jak drony;

58. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby zapewniły rybakom i innym zainteresowanym stronom niebieskiej gospodarki skuteczny i prostszy dostęp do instrumentów finansowania, z przydzielonymi minimalnymi wyodrębnionymi środkami, takich jak Europejski Fundusz Konkurencyjności, który wspiera inwestycje w zrównoważoną niebieską gospodarkę, a także Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy”, na którym opierają się zarządzanie i dyplomacja w dziedzinie mórz i oceanów oraz zwalczanie połowów NNN, jak również do finansowania umów o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów i do uzupełniających źródeł finansowania, takich jak Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, REPowerEU, „Horyzont Europa” i Europejski Bank Inwestycyjny; apeluje do Komisji o zapewnienie wystarczającej stabilności administracyjnej i prawnej inwestycjom prywatnym w celu wspierania rozwoju sektorów morskich;

°

° °

59. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.